

ISSN 1015-3918

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ
ECZACILIK FAKÜLTESİ
DERGİSİ**

**JOURNAL OF FACULTY OF PHARMACY
OF
ANKARA UNIVERSITY**

Cilt /Vol : 31
Sayı/No : 3
Yıl/Year: 2002

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ
ECZACILIK FAKÜLTESİ
DERGİSİ**

**JOURNAL OF FACULTY OF PHARMACY
OF
ANKARA UNIVERSITY**

**Cilt/Vol : 31
Sayı/No : 3
Yıl/Year: 2002**

Ankara - 2002

ANKARA ÜNİVERSİTESİ ECZACILIK FAKÜLTESİ DERGİSİ
(Ankara Ecz. Fak. Derg.)

Sahibi: Prof. Dr. Seçkin ÖZDEN
Editör : Prof. Dr. Feyyaz ONUR

Danışma Kurulu:

Asuman KARAKAYA	(Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye)
Peter J. HOUGHTON	(Kings College, Londra, İngiltere)
John S.DAVIES	(University of Wales, Swansea, İngiltere)
Diana ANDERSON	(University of Bradford, Bradford, İngiltere)
Peter Christian SCHMIDT	(Eberhard-Karls Universitaet, Tübingen, Almanya)
Henry R. BESCH	(Indiana University, Indianapolis, USA)
Muzaffer TUNCEL	(Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, Türkiye)
Yusuf ÖZTÜRK	(Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, Türkiye)
Ayşegül DEMİRHAN ERDEMİR	(Uludağ Üniversitesi, Bursa, Türkiye)
İhsan ÇALIŞ	(Hacettepe Üniversitesi, Ankara, Türkiye)
Toru OKUYAMA	(Meiji Pharmaceutical University, Tokyo, Japonya)
Muhammad Iqbal CHOUDARY	(University of Karachi, Karachi, Pakistan)
Thomas J.SCHMIDT	(Universitaet Dusseldorf, Dusseldorf, Almanya)
Jack WOOLLEY	(Leiceister University, Leiceister, İngiltere)
Henk TIMMERMANN	(Vrije Universiteit, Amsterdam, Hollanda)
Sevil AŞICI	(Ege Üniversitesi, İzmir, Türkiye)
Meral TORUN	(Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye)
Esin ŞENER	(Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye)
Maksut COŞKUN	(Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye)
Nurşin GÖNÜL	(Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye)
Nurten ALTANLAR	(Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye)

Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Dergisi farmasötik bilimler alanındaki önemli gelişmeleri içeren orijinal araştırmalar, derlemeler ve kısa bildiriler için uluslararası bir yayın ortamıdır. Bu dergi yılda 4 sayı yayınlanır. Yayımlanan yazıların sorumluluğu yazar(lar)ına aittir. Dergiye gönderilen makalelerin daha önce tamamen veya kısmen başka bir yerde yayınlanmamış veya yayını için başka bir yere başvuruda bulunulmamış olması gereklidir. Makaleler derginin arka sayfalarında yer alan yazım kurallarına uymalıdır.

Bu dergi, Chemical Abstracts (CA), Excerpta Medica Database (EMBASE), Medicinal Aromatic Plants Abstracts (MAPA) ve Türk Tıp Dizini 'nde indekslenmektedir.

Web adresi: [www.pharmacy.ankara.edu.tr / journal](http://www.pharmacy.ankara.edu.tr/journal)

Yazışma adresi:

Prof. Dr. Feyyaz ONUR
Ankara Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Analitik Kimya Anabilim Dalı,
06100 Tandoğan-Ankara, *e-mail:* onur@pharmacy.ankara.edu.tr
Tel: (0312) 212 68 05, *Fax :* (0312) 213 10 81

Editör Yardımcıları:

- Doç. Dr. Gülbin ÖZÇELİKAY *e-mail:* gozcelik@pharmacy.ankara.edu.tr
- Doç. Dr. İlkay YILDIZ ÖREN *e-mail:* oren@pharmacy.ankara.edu.tr

JOURNAL OF FACULTY OF PHARMACY OF ANKARA UNIVERSITY
(*J. Fac. Pharm. Ankara*)

Published by : Prof. Dr. Seçkin ÖZDEN
Editor : Prof. Dr. Feyyaz ONUR

Editorial Board:

Asuman KARAKAYA	(Ankara University, Ankara, Turkey)
Peter J. HOUGHTON	(Kings College, Londra, U.K.)
John S.DAVIES	(University of Wales, Swansea, U.K.)
Diana ANDERSON	(University of Bradford, Bradford, U.K.)
Peter Christian SCHMIDT	(Eberhard-Karls Universitaet, Tubingen, Germany)
Henry R. BESCH	(Indiana University, Indianapolis, USA)
Muzaffer TUNCEL	(Anadolu University, Eskişehir, Turkey)
Yusuf ÖZTÜRK	(Anadolu University, Eskişehir, Turkey)
Ayşegül DEMİRHAN ERDEMİR	(Uludağ University, Bursa, Turkey)
İhsan ÇALIŞ	(Hacettepe University, Ankara, Turkey)
Toru OKUYAMA	(Meiji Pharmaceutical University, Tokyo, Japan)
Muhammad Iqbal CHOUDARY	(University of Karachi, Karachi, Pakistan)
Thomas J.SCHMIDT	(Universitaet Dusseldorf, Dusseldorf, Germany)
Jack WOOLLEY	(Leicester University, Leicester, U.K.)
Henk TIMMERMANN	(Vrije Universiteit, Amsterdam, The Netherlands)
Sevil AŞICI	(Ege University, İzmir, Turkey)
Meral TORUN	(Gazi University, Ankara, Turkey)
Esin ŞENER	(Ankara University, Ankara, Turkey)
Maksut COŞKUN	(Ankara University, Ankara, Turkey)
Nurşin GÖNÜL	(Ankara University, Ankara, Turkey)
Nurten ALTANLAR	(Ankara University, Ankara, Turkey)

Journal of Faculty of Pharmacy of Ankara University is an international medium for the publication of original research reports, reviews and short communications on relevant developments in pharmaceutical sciences. This journal is published quarterly. All the articles appeared in this journal are published on the responsibility of the author(s). The manuscript submitted to the journal should not be published previously as a whole or in part and not be submitted elsewhere. The manuscripts should be prepared in accordance with the requirements specified at the end of the issue.

This journal is indexed in Chemical Abstracts (CA), Excerpta Medica Database (EMBASE), Medicinal Aromatic Plants Abstracts (MAPA) and Turkish Medical Index

Web address : www.pharmacy.ankara.edu.tr/journal

Editorial correspondence:

Prof. Dr. Feyyaz ONUR

Ankara University, Faculty of Pharmacy, Department of Analytical Chemistry,
06100 Tandoğan-Ankara, TURKEY, *e-mail:* onur@pharmacy.ankara.edu.tr
Tel: + 90 312 212 68 05, *Fax :* + 90 312 213 10 81

Editorial assistants:

- Assoc. Prof. Dr. Gülbin ÖZÇELİKAY *e-mail:* gozcelik@pharmacy.ankara.edu.tr
- Assoc. Prof. Dr. İlkey YILDIZ ÖREN *e-mail:* oren@pharmacy.ankara.edu.tr

İÇİNDEKİLER /CONTENTS

Sayfa

Orjinal Makaleler/Original Articles

- Filiz KUZ, Gülbin ÖZÇELİKAY • **Eczacılık eğitiminde toplam kalite yönetimi uygulanabilirliği • I; Ankara'daki Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin eğiticiler ve eğitim programları hakkında değerlendirmeleri** • Applicability of total quality management in pharmacy education
• I; The evaluation about educator and educational programmes by pharmacy students in Ankara. 133
- Nevin VURAL, Hülya SAYIN • **Evaluation of some biochemical markers in chronic alcohol use and alcohol dependency** • Kronik alkol kullanımı ve alkol bağımlılığında bazı biyokimyasal göstergelerin değerlendirilmesi. 157
- Bilgehan DOĞRU PEKİNER • **Fatty acid composition of red blood cell membrane phosphatidylethanolamine and phosphatidyl choline in rat, rabbit, human and dog** • Sıçan, tavşan, insan ve köpek eritrosit membranı fosfatidiletanolamin ve fosfatidilkolinin yağ asidi kompozisyonu. 169
- ## *Derlemeler / Reviews*
- Erdem AYDIN -**Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarında sağlık hizmetleri** • Health services in the formation years of the Turkish republic. 183
- Süreyya ÖLGEN, Işıl BIÇAK, Doğu NEBİOĞLU • **Angiogenesis ve kanser tedavisinde yeni yaklaşımlar** • Angiogenesis and new aspects of cancer chemotherapy. 193

ECZACILIK EĞİTİMİNDE TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ UYGULANABİLİRLİĞİ-I

ANKARADAKİ ECZACILIK FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİCİLER VE EĞİTİM PROGRAMLARI HAKKINDA DEĞERLENDİRMELERİ

APPLICABILITY OF TOTAL QUALTY MANAGEMENT IN PHARMACY EDUCATION-I

THE EVALUATION ABOUT EDUCATOR AND EDUCATIONAL PROGRAMMES BY PHARMACY STUDENTS IN ANKARA

Filiz KUZ

Gülbin ÖZÇELİKAY

* Yüksek İhtisas Hastanesi, ANKARA

** University of Ankara Faculty of Pharmacy, Department of Pharmacy Management
06100 Tandoğan, ANKARA-TURKEY

ÖZET

Bu çalışmada, Ankara 'daki Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin fakültelerindeki eğiticiler ve eğitim programlarının değerlendirme sonuçları yer almaktadır.

Çalışmanın materyalini, 4. sınıf öğrencilerine konu ile ilgili uygulanan anket formları oluşturmaktadır.

Çalışmanın sonuçlarına göre; öğrencilerin çoğunluğu, eğiticilerin ders anlatımında kullandığı dili anlaşılır bulmaktadır. Öğrencilerin yarısından fazlası, eğiticilerin bilimsel ölçme ve değerlendirme metodlarına bağlı kaldıklarını belirtmişlerdir. Yine öğrencilerin çoğunluğu ders programlarının çok yoğun olduğunu ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Eczacılık, Eğitim, Kalite, Toplam Kalite Yönetimi.

ABSTRACT

In this study, there are evaluation results of faculty of pharmacy student's in Ankara. These evaluation results are about the educator and the educational programs.

The materials of the study are the inquiry forms applied to fourth class students.

According to this study's results, most of the students founded the educators' language is understandable. More than half the students pointed out that the educators are depended upon the scientific measurement and evaluation methods and majority of the students stated that the programmes are too hard.

Key Words: Pharmacy, Education, Quality, Total Quality Management.

GİRİŞ VE AMAÇ

İnsanların ihtiyaçlarının tatmin edildiği, kendilerini gerçekleştirdikleri, rahatlıkla iletişim imkanlarının kurulabildiği yeni yönetim anlayışı olan Toplam Kalite Yönetimi (TKY); eski yönetim anlayışlarına rakip olmuştur. TKY bir kurumun kalite göstergesi olarak müşteri doyumunu ve mutluluğunu öngörmektedir. Başlangıçta sanayi üretimi ve ürünleri için düşünülmüş, uygulamaları sanayide yapılmış ve örnekler hep sanayiden verilmiş, daha sonra hizmet sunan işletmelerde de uygulanabileceği görülmüştür. TKY, yalnız sanayi kuruluşları için değil; hizmet üreten, okullar, hastaneler, belediyeler, bankalar için de düşünülmelidir (1-3).

Eğitim sistemini yönlendiren ve biçimlendiren en önemli öğelerden ilk üçü "öğrenci", "eğitici" ve "eğitim programları" dır. Eğitimin etkili, verimli ve kaliteli olabilmesi, nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi, bu öğeler arasındaki ilişkinin sağlıklı ve uyumlu olmasına bağlıdır (4,5).

Bu üç öge arasında "eğitici'nin" öğrenci ve eğitim programlarını etkileme gücü, diğerlerine oranla daha fazladır. Çünkü öğrenci eğitim sırasında eğitici ve onun düzenlediği çevre ile etkileşimde bulunur. Öğrencilerin gereksinmelerini karşılama, bilgi ve teknolojideki yeni gelişmeleri anlama ve öğretimi buna göre planlama ve düzenlemede yeterli olabilmesi için öğretim elemanları eğitimdeki çağdaş gelişmelere uygun şekilde ve nitelikte yetiştirilmelidir (5,6).

Günümüz eğiticisi, eğiticilik davranışlarını kavramış, belli bir öğretme durumunu, belli hedef ve davranışlar doğrultusunda biçimlendirebilen, uygun öğretme yaklaşımını seçebilen, öğrenme ürünlerini hedef ve davranışlara göre gözden geçiren ve bu doğrultuda hedefleri ile öğrenme- öğretme ortamını yeniden oluşturabilen, insan ilişkilerini başarılı biçimde kurabilen, öğrencileri öğrenmeye güdüleyebilen, öğrenme kuramlarının bilincinde olan ve eğitim etkinliklerinde öğrenciyi merkeze alan kişi niteliğindedir (6).

Geleceğin eğiticileri yeni değerler geliştiren, kaynak arayan, güçlükleri, sorunları görebilen, disiplinlerarası bağlantılar kuran, insan ilişkilerini geliştiren, mesleki uygulamalar ve bireysel uğraşlar üzerinde danışmanlık yapan, çevredeki özel konuları inceleyip öğrenilmesine,

mesleğe hazırlıkta öğrencilere yardımcı olan ve eldeki temel bilgilerden yararlanmasını bilen bir kişi olarak tanımlanmaktadır (7).

Nitelikli eğitim sisteminin bir diğer temel ögesi eğitim programlarıdır. Eğitimde çağdaş program geliştirme anlayışı, programların değişen bilim ve teknolojiler karşısında gelişmeye daima açık, sürekli yenileşme çabası içinde olan, araştırma ve geliştirme çabalarına yer veren bir anlayıştır. Bu anlayışa göre, eğitimde nitelik arayışına giren her eğitim kurumunun programlarını çağdaş hale getirmek için yeniden düzenleme çalışmalarına girmesi, öncelikle bilinçsel, duyuşsal ve motor davranışlar olarak hedeflerini belirlemesi, bu hedefleri davranışlara dönüştürerek, sistemin bir ürünü olarak, öğrencilerin kazanması gereken davranışlar ortaya konmalıdır. Böylece geleneksel "eğitici merkezli" program anlayışından "öğrenci merkezli" program anlayışına geçiş sağlanmalıdır. Eğitim öğretim süreci içinde de öğrencilere hedef davranışları kazandırmada merkeze alınan öğrenme modellerinin seçimi, bunlara uygun öğretim yöntem teknikleri ile araç-gereçlerinin ve uygun öğrenme ortamının sağlanması büyük önem taşımaktadır. Daha sonra'da sistemin "çıktı" boyutunda da öğrencilerin bu davranışları kazanıp kazanmadıklarının objektif araçlarla ölçülüp değerlendirilmesi gerekmektedir (4).

Geliştirilmiş eğitim programlarının hedeflerine ulaşması büyük oranda programın uygulanma aşamasında yararlandıkları öğrenme modellerine ve stratejilerine, eğiticinin sınıf içinde kullandıkları öğretim yöntemleri ve tekniklerinin bu model ve stratejilerle tutarlı olmasına, öğretimin niteliği artıracak şekilde etkili olarak uygulanmasına bağlı olmaktadır (4-6).

Öğrenciler, eğitim sisteminin "çıktıları" olarak düşünülebilir. Bireyler yaşamları boyunca karşılaştıkları çeşitli durumlarla etkileşim içinde bulunurlar, bu etkileşim sonucu öğrenme yoluyla kişide kalıcı davranış değişimleri meydana gelir.

Eğitim kurumlarında ise, belli hedeflere ulaşmak için maksatlı ve planlı olarak yapılan faaliyetler sonucunda öğrenme meydana gelmektedir. Öğrenme yalnız bilgi ve beceriler gibi bilinçsel tepkileri değil, duyuşsal ve motor tepkileri de kapsar. Birey, eğitim kurumunda planlanan öğrenme ve öğretme durum ve etkinlikleri içinde planlanmış olan hedef davranışları öğretir (6).

Bütün eğitim faaliyetlerinin temelinde öğrencilerin potansiyellerini maksimize ederek kaliteyi ve verimliliği artırmak yatmaktadır. Bu da sınıf ortamında eğitici, öğrenci etkileşimi ve temelde, eğiticinin sınıfa getireceği alternatiflerle birebir ilişki içindedir. Her ne kadar Mckenzie sınıf ortamını etkileyen öğeleri program, eğitici davranışı ve öğrenci davranışı olarak 3 başlık

altında toplamışsa da programı uygulayarak ve öğrenciyi yönlendirerek davranışlarında etkili olan eğitici ve uyguladığı politikalar diğerlerine göre daha etkili görünmektedir (8).

Öğrencilerin başarılarında etkileşimin çok önemli bir yeri vardır. Sınıf içinde eğitimcilerin takınacağı tavır, sınıf yönetiminde seğıleyecekleri tutumlar öğrenciyi etkileyeceğinden, öğrencilerle her zaman;

gerçekler paylaşılmalı,

saygılı davranılmalı,

cesaretlendirilmeli ve bu yolla öğrencinin kendisini tanımasına ve değerlendirmesine fırsat verilmelidir (9).

Türk eğitim sisteminin, günümüz ve geleceğın çalışma hayatı ihtiyaçlarını karşılayabilecek düzeyde bilgi ve beceriye sahip insan kaynağını yetiştirmesi güncel bir konudur. Bir çok gelişmiş ülke eğitim sisteminin iyileştirilmesi amacıyla Toplam Kalite Yönetimi prensiplerini uygulamaya geçirmiştir. Ülkemizde de kaliteli eğitim-öğretim ve değişik eğitim sistem yaklaşımları sürekli tartışılmaktadır.

Bu çalışmada, 1990'lı yıllarda batılı gelişmiş ülkelerin eğitim kuruluşlarında yaygınlaşmaya başlayan toplam kalite uygulamalarının Türkiye'deki eğitim çevrelerinde de yavaş yavaş tartışılmaya başladığı bugünlerde, Eczacılık Fakültelerinde uygulanıp uygulanamayacağı ya da nasıl uygulanabileceği konusuna ışık tutmak amacı ile mevcut durumun öğrenciler tarafından nasıl algılandığı değerlendirilmiştir. Bu amaçla öğrencilerin eğitimde kaliteyi belirleyici ifadelerle yanıt vermeleri istenmiştir. Çalışma üç bölüm halinde planlanmıştır. İlk iki bölümle ilgili veriler güncelliğini kaybetmemesi açısından yayınlanacaktır. Üçüncü bölüm planlanma aşamasındadır. Bu bölümde öğrencilerin eğitimcileri ve eğitim programlarını değerlendirme sonuçları yer almaktadır.

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın çalışma evrenini Ankara'da bulunan Eczacılık Fakültelerinin 4.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma kapsamına 4.sınıf öğrencilerinin alınması, (yıllara bağlı olarak oluşan değişiklikleri gözleyerek) eğitimlerini daha iyi değerlendirebilmeleri amacını taşımaktadır.

Öğrencilere, eğitimde kaliteyi belirleyecek ifadelerin yer aldığı bir anket formu uygulanmıştır. Anket formu konu ile ilgili kaynaklardan (5,10) ve eczacılık uygulamaları göz

önüne alınarak hazırlanmıştır. Esas uygulamaya geçilmeden önce Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerine ön anket uygulanarak anket formunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

Çalışma dönemi 1999-2000 bahar yarıyılıdır. Anket formları Ankara, Gazi ve Hacettepe Üniversiteleri Eczacılık Fakültesi 4.sınıf öğrencilerinin derslerine girilerek, o an derste bulunan tüm öğrencilere uygulanmıştır.

Anket formunda, ilk bölüm öğrencilerin demografik bilgilerini içermektedir. Diğer bölümde eğitimciler ve eğitim programını ile ilgili ifadeler yer almaktadır. Öğrencilerin bu ifadeleri 5'li likert ölçeği kullanılarak değerlendirilmeleri istenmiştir. Değerlendirmelerde kullanılan ölçek şu şekildedir: 1-Hiç katılmıyorum, 2- Çok az katılıyorum, 3-Kısmen katılıyorum, 4- Büyük ölçüde katılıyorum, 5- Tam katılıyorum (11).

Elde edilen veriler, sınıflandırılmış ve SPSS (7,0) programı kullanılarak istatistiksel olarak değerlendirilmiştir. Üç fakültenin bulguları ayrı ayrı tablolar halinde, tüm öğrencilere ait bulgular ise grafikler halinde verilmiştir.

BULGULAR

Bu çalışmaya Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesinden 75, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesinden 63, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık fakültesinden 84 olmak üzere toplam 222 öğrenci katılmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin 77.5 'i 20-22, % 18.9'u 23-25, % 3.6'sı 25 yaşın üzerindedir. Eczacılık Fakültelerini tercih etme sıralarına bakıldığında ise, öğrencilerin % 47.7'si 1.-5., % 26.1'i 6.-10., % 16.7'si 11.-15. ve % 9.5'i 15. tercihin üstünde okullarını tercih etmişlerdir. Öğrencilerin % 36.9'u klasik lise, % 32.4'ü ise anadolu lisesi mezunu geri kalanlar ise diğer liselerden (özel,teknik v.b.) mezun olmuşlardır. Öğrencilerin %52.3'ü fakültelerine 1997 yılında diğerleri ise daha önce girmişlerdir. Aşağıda öğrencilerin eğitimcileri ve eğitim programlarını değerlendirdikleri ifadeler ve değerlendirme sonuçları fakültelerine göre verilmiştir (Tablolu,2,3). Tüm öğrencilerin toplu sonuçları konunun daha iyi anlaşılması için grafikler halinde verilmiştir.

Tablo 1: Çalışmaya Katılan Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Öğrencilerinin Eğitimcileri ve Eğitim Programlarını Değerlendirme Sonuçları

ANKET SORULARI	1		2		3		4		5	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1. Fakültede eğitimciler; dersin başında; dersin hedef ve amaçlarını açık bir şekilde belirlerler.	4	5,3	15	20,0	31	41,3	18	24,0	7	9,3
2. Fakültede eğitimciler; öğrenim süresi boyunca araştırmaya yönelik ödevler verirler.	28	37,3	28	37,3	11	14,7	5	6,7	3	4,0
3. Fakültede eğitimciler; ders işleyişinde öğrencinin katılımını sağlarlar.	13	17,3	29	38,7	28	37,3	4	5,3	1	1,3
4. Fakültede eğitimciler; ders anlatımında anlaşılır bir dil kullanırlar.	5	6,7	16	21,3	25	33,3	24	32,0	5	6,7
5. Fakültede eğitimciler; dersleri sürekli olarak canlı ve ilginç tutarlar.	23	30,7	32	42,7	18	24,0	2	2,7	0	0
6. Fakültede eğitimciler; derse daima hazırlıklı gelirler.	2	2,7	8	10,7	17	22,7	42	56,0	6	8,0
7. Fakültede eğitimciler; ders anlatımını sürekli güncelleştirirler.	11	14,7	23	30,7	30	40,0	9	12,0	2	2,7
8. Fakültede eğitimciler; bilimsel ölçme ve değerlendirme metotlarına bağlı kalırlar.	2	2,7	9	12,0	29	38,7	31	41,3	4	5,3
9. Fakültede eğitimciler; öğrencilere her yönüyle örnek olurlar.	17	2,7	10	13,3	35	46,7	10	13,3	3	4,0
10. Fakültede eğitimciler; öğrencilerle olumlu bir iletişim kurup, bunu sürdürürler.	19	25,3	19	25,3	28	37,3	6	8,0	3	4,0
11. Fakültede eğitimciler; yeniliklere açıktırlar.	14	18,7	15	20,0	29	38,6	14	18,7	3	4,0
12. Fakültede eğitimciler; öğrencilerin ders dışındaki zamanlarda da kendilerine kolayca ulaşabilmelerine izin ve imkan verirler.	9	12,0	11	14,7	27	36,0	21	28,0	7	9,3
13. Fakültede; ders programı çok yoğunudur.	2	2,7	2	2,7	3	4,0	11	14,7	57	76,0
14. Fakültede; ders içerikleri günceldir.	14	18,7	16	21,3	32	42,7	11	14,7	2	2,7
15. Fakültede; ders içerikleri yeterli bilgi ve beceriyi kazandırmaktadır.	16	21,3	17	22,7	36	48,0	4	5,3	2	2,7
16. Fakültede; öğrenim süresince alınan tüm dersler meslek içeriği ile son derece uyumludur.	24	32,0	25	33,3	20	26,7	4	5,3	2	2,7
17. Fakültede; derslerin içeriği, öğrenene uygun biçimde düzenlenmektedir.	23	30,7	25	33,3	22	29,3	2	2,7	3	4,0
18. Fakültede; verilen ödevler çok zaman alıcı ve gereksizdir.	11	14,7	16	21,3	27	33,3	11	14,7	10	13,3
19. Fakültede; Verilen ödevleri hazırlarken kaynaklara kolay ulaşılmaktadır.	13	17,3	18	24,0	24	32,0	14	18,7	6	8,0
20. Fakültede; derslerle ilgili görsel işitsel eğitim araçları yeteri kadar kullanılmaktadır.	9	12,0	22	29,3	16	21,3	19	25,3	9	12,0
21. Fakültede; sınıflarda öğrenci sayısı fazla olduğu için ders anlamakta güçlük çekilmektedir.	6	8,0	16	21,3	18	24,0	14	18,7	21	28,0
22. Fakültede; yabancı dil eğitimi yeterlidir.	46	61,3	14	18,7	10	13,3	3	4,0	2	2,7
23. Fakültede; ders programları meslekteki değişimlere göre yenilenmektedir.	21	28,0	18	24,0	25	33,3	6	8,0	5	6,7

Tablo 2: Çalışmaya Katılan Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Öğrencilerinin Eğiticileri ve Eğitim Programlarını Değerlendirme Sonuçları

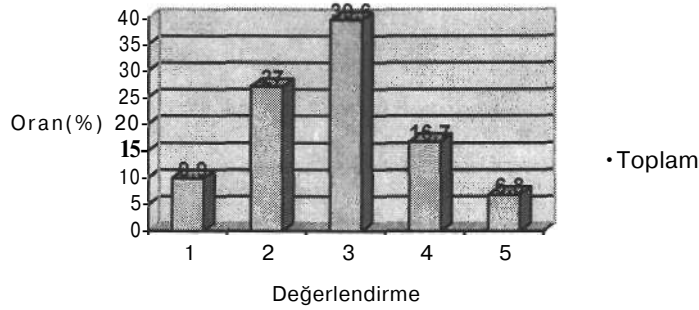
ANKET SORULARI	1		2		3		4		5	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1. Fakültede eğiticiler; dersin başında; dersin hedef ve amaçlarını açık bir şekilde belirlerler.	14	22,2	16	25,4	16	25,4	11	17,5	6	9,5
2. Fakültede eğiticiler; öğrenim süresi boyunca araştırmaya yönelik ödevler verirler.	10	15,9	12	19,0	16	25,4	10	15,9	15	28,3
3. Fakültede eğiticiler; ders işleyişinde öğrencinin katılımını sağlarlar.	19	30,2	28	44,4	14	22,2	1	1,6	1	1,6
4. Fakültede eğiticiler; ders anlatımında anlaşılır bir dil kullanırlar.	11	17,5	18	28,6	21	33,3	10	15,9	3	4,8
5. Fakültede eğiticiler; dersleri sürekli olarak canlı ve ilginç tutarlar.	27	42,9	27	42,9	7	11,1	1	1,6	1	1,6
6. Fakültede eğiticiler; derse daima hazırlıklı gelirler.	5	7,9	14	22,2	13	20,6	20	31,7	11	17,5
7. Fakültede eğiticiler; ders anlatımını sürekli güncelleştirirler.	20	31,7	17	27,0	17	27,0	5	7,9	4	6,3
8. Fakültede eğiticiler; bilimsel ölçme ve değerlendirme metodlarına bağlı kalırlar.	12	19,0	17	26,9	12	19,0	16	25,4	6	9,5
9. Fakültede eğiticiler; öğrencilere her yönüyle örnek olurlar.	27	42,9	16	25,4	14	22,2	5	7,9	1	1,6
10. Fakültede eğiticiler; öğrencilerle olumlu bir iletişim kurup, bunu sürdürürler.	20	31,7	29	46,0	8	12,7	5	7,9	1	1,6
11. Fakültede eğiticiler; yeniliklere açıktırlar.	19	30,2	22	34,9	10	15,9	9	14,3	3	4,8
12. Fakültede eğiticiler; öğrencilerin ders dışındaki zamanlarda da kendilerine kolayca ulaşabilmelerine izin ve imkan verirler.	12	19,0	17	27,0	19	30,2	13	20,6	2	3,2
13. Fakültede; ders programı çok yoğundur.	2	3,2	1	1,6	2	3,2	5	7,9	53	84,1
14. Fakültede; ders içerikleri günceldir.	10	15,9	24	38,0	22	34,9	5	7,9	2	3,2
15. Fakültede; ders içerikleri yeterli bilgi ve beceriyi kazandırmaktadır.	11	17,5	19	30,2	25	39,7	4	6,3	4	6,3
16. Fakültede; öğrenim süresince alınan tüm dersler meslek içeriği ile son derece uyumludur.	36	57,1	13	20,6	8	12,7	3	4,8	3	4,8
17. Fakültede; derslerin içeriği, öğrenene uygun biçimde düzenlenmektedir.	26	41,2	22	34,9	12	19,0	2	3,2	1	1,6
18. Fakültede; verilen ödevler çok zaman alıcı ve gereksizdir.	7	11,1	10	15,9	12	19,0	11	17,5	23	36,5
19. Fakültede; Verilen ödevlerin hazırlarken kaynaklara kolay ulaşılmaktadır.	10	15,9	22	34,9	18	28,6	8	12,7	5	7,9
20. Fakültede; derslerle ilgili görsel işitsel eğitim araçları yeteri kadar kullanılmaktadır.	3	4,8	18	28,6	20	31,7	18	28,6	4	6,3
21. Fakültede; sınıflarda öğrenci sayısı fazla olduğu için ders anlamakta güçlük çekilmektedir.	6	9,5	11	17,5	16	25,3	10	15,9	19	30,2
22. Fakültede; yabancı dil eğitimi yeterlidir.	44	69,8	13	20,6	4	6,3	0	0	2	3,2
23. Fakültede; ders programları meslekteki değişmelere göre yenilenmektedir.	27	42,8	21	33,3	12	19,0	2	3,2	1	1,6

Tablo 3: Çalışmaya Katılan Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Öğrencilerinin Eğitimcileri ve Eğitim Programlarını Değerlendirme Sonuçları

ANKET SORULARI	1		2		3		4		5	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1. Fakültede eğitimciler; dersin başında; dersin hedef ve amaçlarını açık bir şekilde belirlerler.	4	4,8	29	34,5	41	48,8	8	9,5	2	2,4
2. Fakültede eğitimciler; öğrenim süresi boyunca araştırmaya yönelik ödevler verirler.	30	35,7	37	44,0	11	13,1	6	7,1	0	0
3. Fakültede eğitimciler; ders işleyişinde öğrencinin katılımını sağlarlar.	14	16,7	37	44,0	23	27,4	9	10,7	1	1,2
4. Fakültede eğitimciler;ders anlatımında anlaşılır bir dil kullanırlar.	6	7,1	23	27,4	42	50,0	11	13,1	2	2,4
5. Fakültede eğitimciler; dersleri sürekli olarak canlı ve ilginç tutarlar.	24	28,6	32	38,1	19	22,6	6	7,1	3	3,6
6. Fakültede eğitimciler; derse daima hazırlıklı gelirler.	5	6,0	15	17,9	26	31,0	22	26,2	16	19,0
7. Fakültede eğitimciler; ders anlatımını sürekli güncelleştirirler.	13	15,5	22	26,2	32	38,1	14	16,7	3	3,6
8. Fakültede eğitimciler; bilimsel ölçme ve değerlendirme metotlarına bağlı kalırlar.	9	10,7	14	16,7	30	35,7	27	32,1	4	4,8
9. Fakültede eğitimciler; öğrencilere her yönüyle örnek olurlar.	13	15,5	27	32,1	31	36,9	10	11,9	3	3,6
10. Fakültede eğitimciler: öğrencilerle olumlu bir iletişim kurup, bunu sürdürürler.	12	14,3	29	34,5	32	38,0	7	8,3	4	4,8
11. Fakültede eğitimciler; yeniliklere açıktırlar.	7	8,3	18	21,4	34	40,4	21	25,0	4	4,8
12. Fakülte de eğitimciler;öğrencilerin ders dışındaki zamanlarda da kendilerine kolayca ulaşabilmelerine izin ve imkan verirler.	4	4,8	6	7,1	28	33,3	25	29,8	21	25,0
13. Fakültede; ders programı çok yoğundur.	3	3,6	3	3,6	10	11,9	12	14,3	56	66,7
14. Fakültede; ders içerikleri günceldir.	8	9,5	20	23,8	39	46,4	15	17,9	2	2,4
15. Fakültede; ders içerikleri yeterli bilgi ve beceriyi kazandırmaktadır.	15	17,9	31	36,9	30	35,7	8	9,5	0	0
16. Fakültede; öğrenim süresince alınan tüm dersler meslek içeriği ile son derece uyumludur.	18	21,4	34	40,4	25	29,8	7	8,3	0	0
17. Fakültede; derslerin içeriği, öğrenene uygun biçimde düzenlenmektedir.	22	26,2	39	46,4	18	21,4	5	6,0	0	0
18. Fakültede; verilen ödevler çok zaman alıcı ve gereksizdir.	15	17,8	25	29,7	25	29,7	14	16,6	5	6,0
19. Fakültede; Verilen ödevleri hazırlarken kaynaklara kolay ulaşmaktadır.	19	22,6	18	21,4	24	28,5	15	17,9	8	9,5
20. Fakültede; derslerle ilgili görsel işitsel eğitim araçları yeteri kadar kullanılmaktadır.	18	21,4	30	35,7	23	27,4	10	11,9	3	3,6
21. Fakültede; sınıflarda öğrenci sayısı fazla olduğu için ders anlamakta güçlük çekilmektedir.	6	7,1	6	7,1	8	9,5	13	15,5	51	60,7
22. Fakültede; yabancı dil eğitimi yeterlidir.	71	84,5	6	7,1	6	7,1	0	0	1	1,2
23. Fakültede; ders programları meslekteki değişimlere göre yenilenmektedir.	22	26,2	28	33,3	22	26,2	12	14,3	0	0

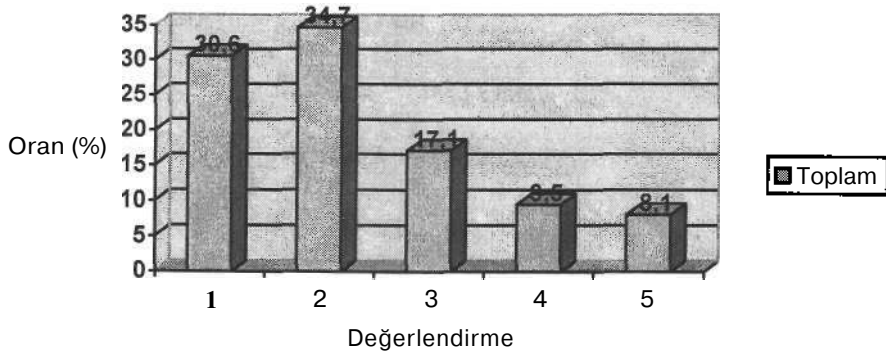
Aşağıda Ankara'daki Eczacılık Fakültelerinde bulunan ve çalışmaya katılan tüm öğrencilerin fakültelerindeki eğitim ve eğiticiler hakkındaki ifadeleri değerlendirme sonuçları toplu olarak grafikler halinde verilmiştir.

İFADE 1: Eğiticiler, Dersin Başında ; Dersin Hedef ve Amaçlarını Açık Bir Şekilde Belirlerler

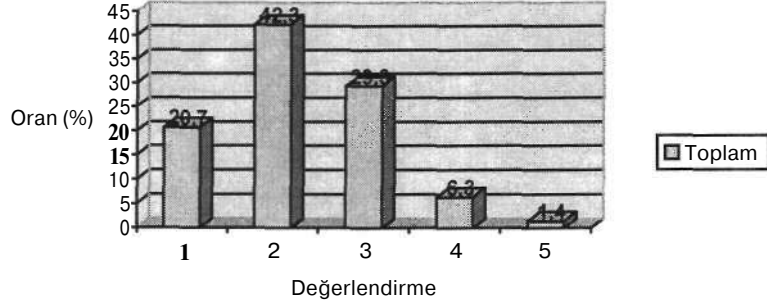
"Fakültede eğiticiler; dersin başında; dersin hedef ve amaçlarını açık bir şekilde belirlerler" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %41,3'ünün, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %25,4'ünün, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %48,8'inin kısmen katıldığı, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %39,6'sının kısmen katıldığı görülmektedir.

İFADE 2: Eğiticiler, Öğrenim Süresi Boyunca Araştırmaya Yönelik Ödevler Verirler

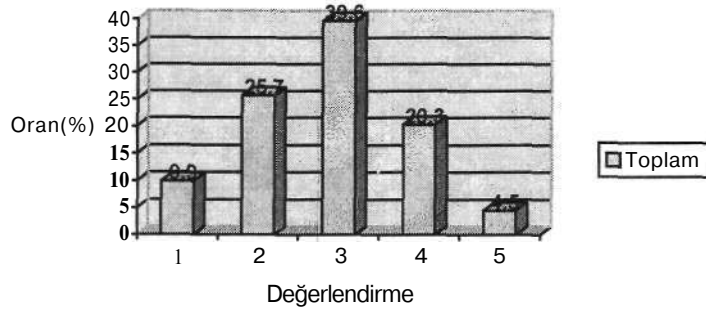
"Fakültede eğiticiler; öğrenim süresi boyunca araştırmaya yönelik ödevler verirler" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %37,3'ünün çok az katıldığı, yine %37,3'ünün hiç katılmadığı, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %28,3'ünün tamamen katıldığı, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %44,0'ünün çok az katıldığı, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %34,7'sinin çok az katıldığı görülmektedir.

İFADE 3: Eğiticiler, Ders Sırasında Öğrencinin Derse Katılımını Sağlarlar

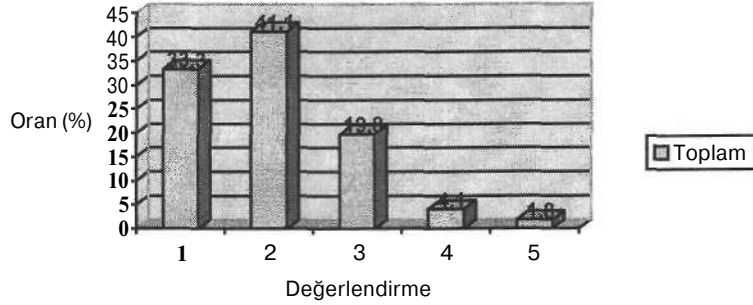

"Fakültede eğiticiler; ders işleyişinde öğrencinin katılımını sağlarlar" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %38,7'sinin, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %44,4'ünün, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %44,0'ünün, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %42,3'ünün çok az katıldığı görülmektedir.

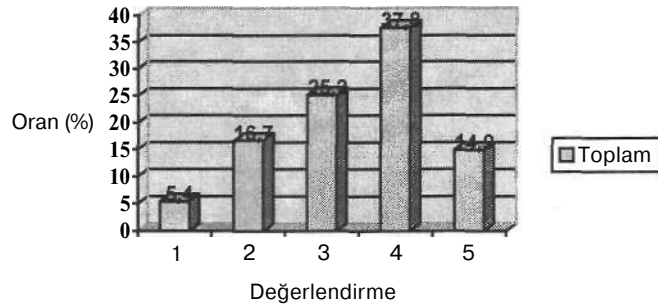
İFADE 4: Eğiticiler, Ders Anlatımında Anlaşılır Bir Dil Kullanırlar

"Fakültede eğiticiler; ders anlatımında anlaşılır bir dil kullanırlar" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %33,3'ünün, Gazi Üniversitesi öğrencilerinin Eczacılık Fakültesi %33,3'ünün, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %50,0'sinin, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %39,6'sının kısmen katıldığı görülmektedir.

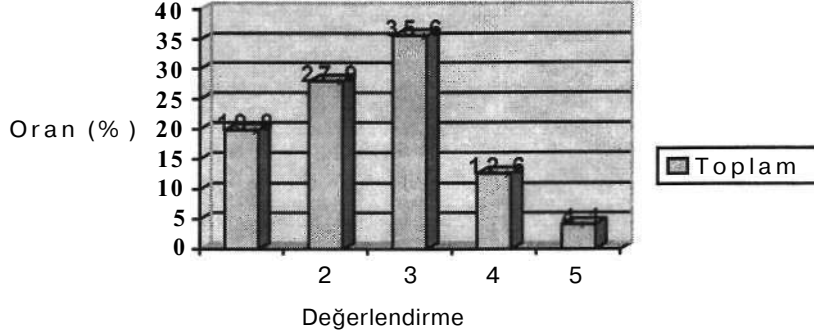
İFADE 5: Eğiticiler, Dersleri Sürekli Olarak Canlı ve İlginç Tutarlar

"Fakültede eğiticiler; dersleri sürekli olarak canlı ve ilginç tutarlar" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %42,7'sinin çok az katıldığı, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %42,9'unun çok az, yine %42,9'unun kısmen katıldığı, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %38,1'inin çok az katıldığı, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %41,0'inin çok az katıldığı görülmektedir.

İFADE 6: Eğiticiler, Daima Derse Hazırlıklı Gelirler

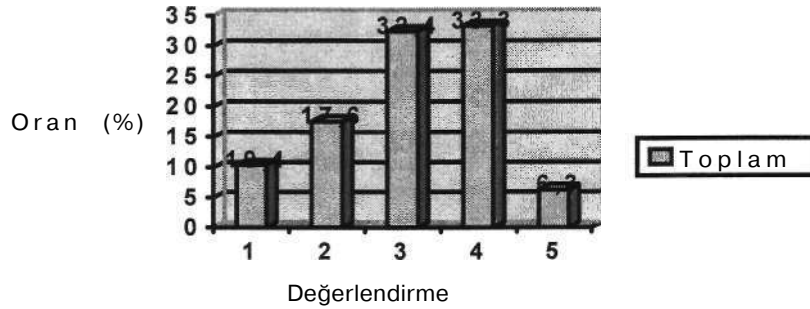
"Fakültede eğiticiler; derse daima hazırlıklı gelirler" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %56,0'sının, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %31,7'sinin büyük ölçüde katıldığı, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %31,0'inin kısmen katıldığı, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %37,8'sinin büyük ölçüde katıldığı görülmektedir.

İFADE 7: Eğiticiler, Ders Anlatımını Sürekli Güncelleştirirler

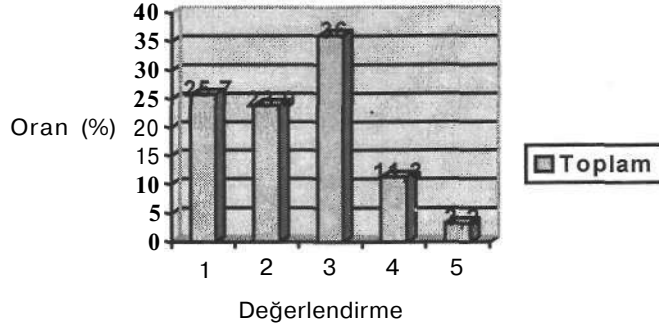

"Fakültede eğiticiler; ders anlatımını sürekli güncelleştirirler" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %40,0'ının kısmen katıldığı, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %31,7'sinin hiç katılmadığı, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %38,1'inin kısmen katıldığı, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %35,6'sının kısmen katıldığı görülmektedir.

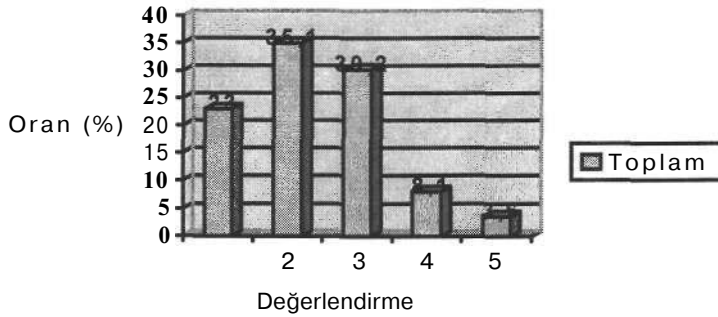
İFADE 8: Eğiticiler, Bilimsel Ölçme ve Değerlendirme Metodlarına Bağlı Kalırlar

"Fakültede eğiticiler; bilimsel ölçme ve değerlendirme metodlarına bağlı kalırlar" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %41,3'ünün büyük ölçüde katıldığı, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %26,9'unun çok az katıldığı, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %35,7'sinin kısmen katıldığı, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %33,3'ünün büyük ölçüde katıldığı görülmektedir.

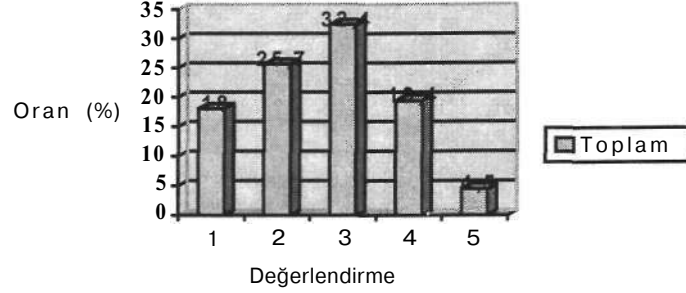
İFADE 9: Eğiticiler, Öğrencilere Her Yönüyle Örnek Olurlar

"Fakültede eğiticiler; öğrencilere her yönüyle örnek olurlar" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %46,7'sinin kısmen katıldığı, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %42,9'unun hiç katılmadığı, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %36,9'unun kısmen katıldığı, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %36,0'sının kısmen katıldığı görülmektedir.

İFADE 10: Eğiticiler, Öğrencilerle Olumlu Bir İletişim Kurup, Bunu Sürdürürler

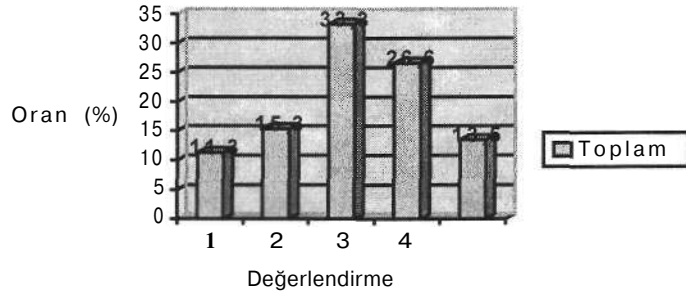
"Fakültede eğiticiler; öğrencilerle olumlu bir iletişim kurup, bunu sürdürürler" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %37,3'ünün kısmen katıldığı, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %46,0'sının çok az katıldığı, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %38,0'inin kısmen katıldığı, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %35,1'inin çok az katıldığı görülmektedir.

İFADE 11: Eğiticiler, Yeniliklere Açıkırlar

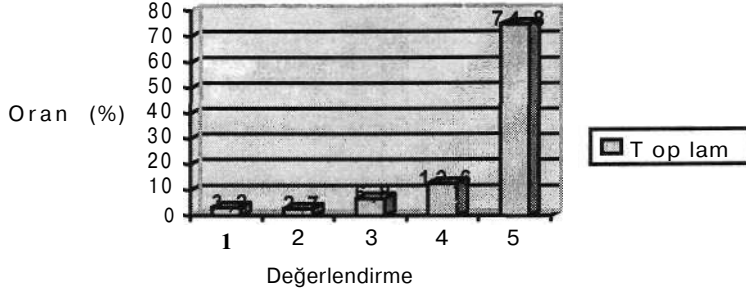

"Fakültede eğiticiler; yeniliklere açıktırlar" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %38,6'sının kısmen katıldığı, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %34,9'unun çok az katıldığı, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %40,4'ünün kısmen katıldığı, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %32,4'ünün kısmen katıldığı görülmektedir.

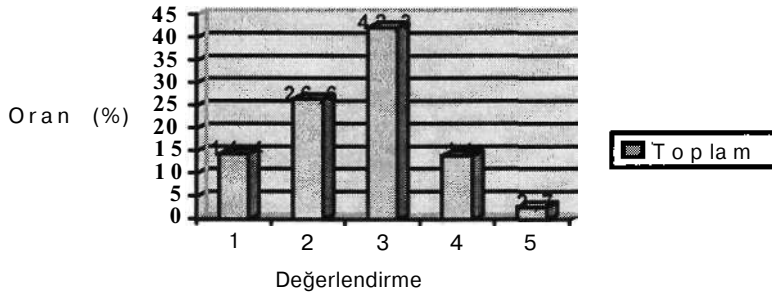
İFADE 12: Eğiticiler, Öğrencilerin Ders Dışındaki Zamanlarda da Kendilerine Kolayca Ulaşabilmelerine İzin ve İmkan Verirler

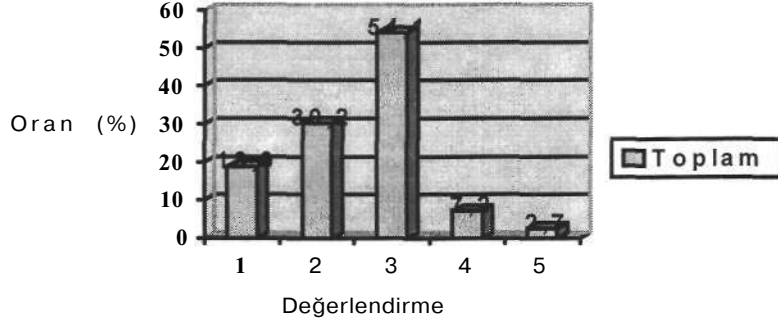
"Fakültede eğiticiler; öğrencilerin ders dışındaki zamanlarda da kendilerine kolayca ulaşabilmelerine izin ve imkan verirler" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %36,0'sının, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %30,2'sinin, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %33,3'ünün, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %33,3'ünün kısmen katıldığı görülmektedir.

İFADE 13: Ders Programı Çok Yoğundur

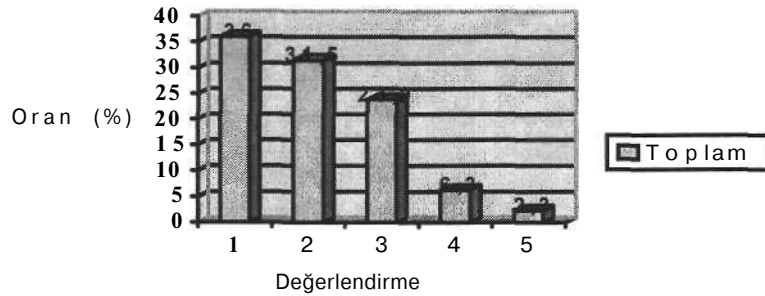
"Fakültede; ders programı çok yoğundur" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %76,0'sının, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %84,1'inin, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %66,7'sinin, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %74,8'inin tamamen katıldığı görülmektedir.

İFADE 14: Ders İçerikleri Günceldir

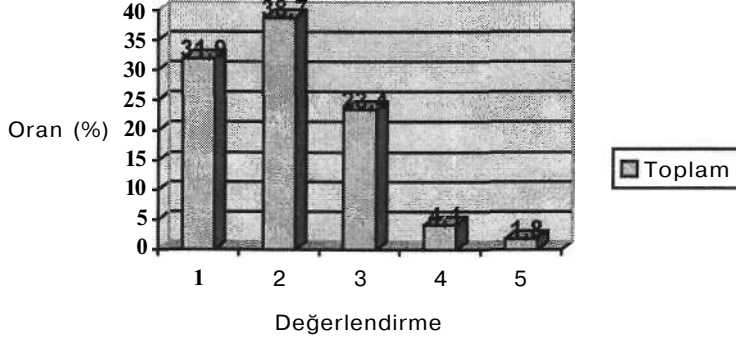
"Fakültede; ders içerikleri günceldir" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %42,7'sinin kısmen katıldığı, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %38,0'inin çok az katıldığı, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %46,4'ünün kısmen katıldığı, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %42,3'ünün kısmen katıldığı görülmektedir.

İFADE 15: Ders İçerikleri Yeterli Bilgi Ve Beceriye Kazandırmaktadır

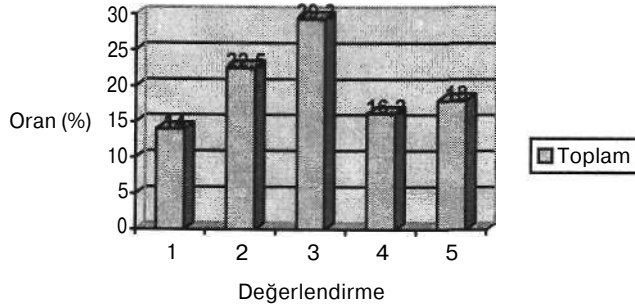
"Fakültede; ders içerikleri yeterli bilgi ve beceriyi kazandırmaktadır" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %48,0'inin kısmen katıldığı, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %39,7'sinin kısmen katıldığı, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %36,9'unun çok az katıldığı, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %54,1'inin kısmen katıldığı görülmektedir.

İFADE 16: Öğrenim Süresince Alınan Tüm Dersler Meslek İçeriği İle Son Derece Uyumludur

"Fakültede; öğrenim süresince alınan tüm dersler meslek içeriği ile son derece uyumludur" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %33,3'ünün çok az katıldığı, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %57,1'inin hiç katılmadığı, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %40,4'ünün çok az katıldığı, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %36,0'sinin hiç katılmadığı görülmektedir.

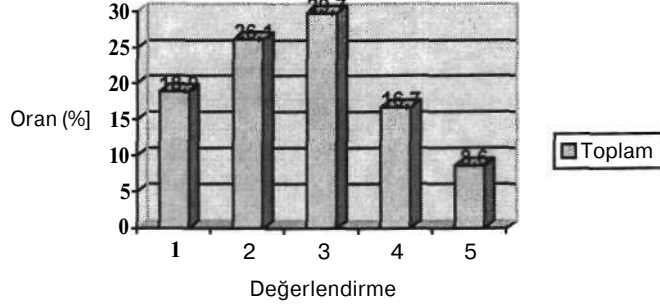
İFADE 17: Derslerin İçeriği Öğrenene Uygun Biçimde Düzenlenmektedir

"Fakültede; derslerin içeriği, öğrenene uygun biçimde düzenlenmektedir" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %33,3'ünün çok az katıldığı, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %41,2'sinin hiç katılmadığı, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %46,4'ünün çok az katıldığı, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %38,7'sinin çok az katıldığı görülmektedir.

İFADE 18: Verilen Ödevler Çok Zaman Alıcı ve Gereksizdir

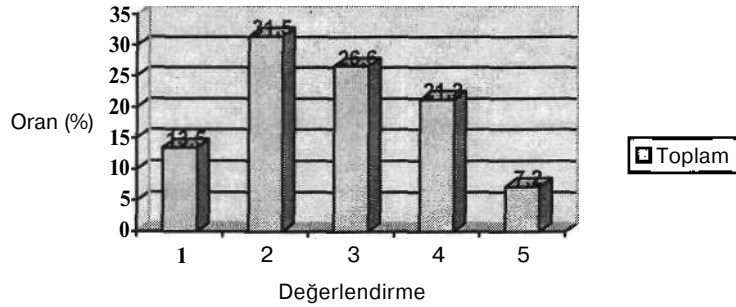
"Fakültede; verilen ödevler çok zaman alıcı ve gereksizdir" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %33,3'ünün kısmen katıldığı, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %36,5'inin tamamen katıldığı, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %29,7'sinin çok az ve yine %29,7'sinin kısmen katıldığı, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %29,3'ünün kısmen katıldığı görülmektedir.

İFADE 19: Ödev Hazırlarken Kaynaklara Kolay Ulaşılabilirlik

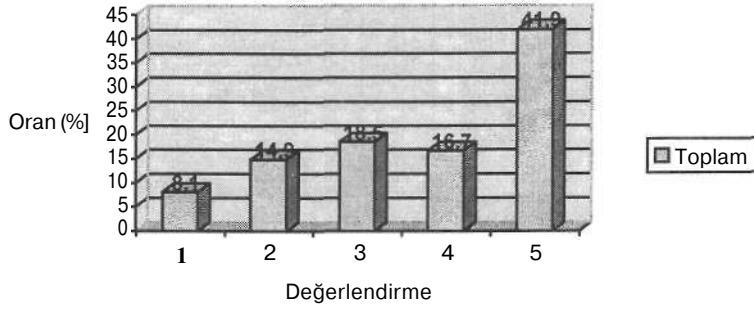
"Fakülte; Ödev Hazırlarken Kaynaklara Kolay Ulaşılabilirlik" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %32,0'sinin kısmen katıldığı, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %34,9'unun çok az katıldığı, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %28,5'inin kısmen katıldığı, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %29,7'sinin kısmen katıldığı görülmektedir.

İFADE 20: Derslerde Görsel İşitsel Eğitim Araçları Yeteri Kadar Kullanılmaktadır

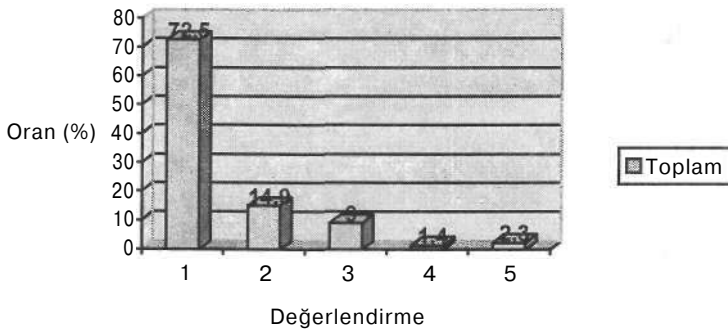
"Fakülte; derslerle ilgili görsel işitsel eğitim araçları yeteri kadar kullanılmaktadır" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %29,3'ünün çok az katıldığı, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %31,7'sinin kısmen katıldığı, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %35,7'sinin çok az katıldığı, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %31,5'inin çok az katıldığı görülmektedir.

İFADE 21: Sınıflarda Öğrenci Sayısı Fazla Olduğu İçin Ders Anlamakta Güçlük Çekilmektedir

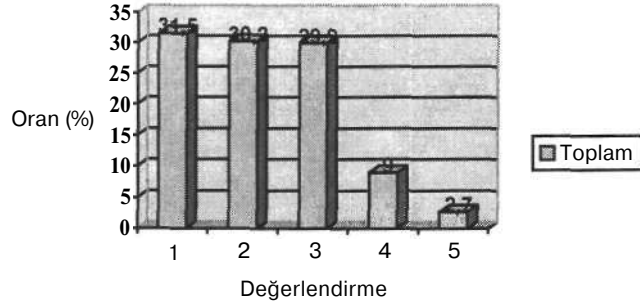
"Fakülte; sınıflarda öğrenci sayısı fazla olduğu için ders anlamakta güçlük çekilmektedir" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %28,0'inin, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %30,2'sinin, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %60,7'sinin, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %41,9'unun tamamen katıldığı görülmektedir.

İFADE 22: Yabancı Dil Eğitimi Yeterlidir

"Fakülte; yabancı dil eğitimi yeterlidir" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %61,3'ünün, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %69,8'inin, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %84,5'inin, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %72,5'inin hiç katılmadığı görülmektedir.

İFADE 23: Ders Programları Mesleki Değişmelere Göre Yenilenmektedir

"Fakültede; ders programları meslekteki değişmelere göre yenilenmektedir" ifadesine; Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %33,3'ünün kısmen katıldığı, Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %42,8'inin hiç katılmadığı, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerinin %33,3'ünün çok az katıldığı, üç fakültenin toplu sonuçlarına bakıldığında tüm öğrencilerin %31,5'inin hiç katılmadığı görülmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Yüksek öğretimde kalite; öğrencinin şimdi ve gelecekte okuluna ve topluma bağlılığını artıracak sosyal, psikolojik, bilimsel ve moral değerlerini geliştirecek sistemlerin sürekli iyileştirilmesidir. Kalite iyileştirilmesi ise öncelikle mevcut durumun saptanmasını gerektirmektedir. Bu çalışmada elde edilen verilerin değerlendirilmesi ile şu sonuçlara ulaşılmıştır.

1. Öğrencilerin yaklaşık yarısı, eğiticilerin dersin başında dersin hedef ve amaçlarını açık bir şekilde belirttiklerini ifade etmişlerdir.
2. Öğrencilerin çoğunluğu, araştırmaya yönelik ödevlerin verilmediğini düşünmektedirler.
3. Öğrencilerin yarısından fazlası, eğiticilerin ders sırasında öğrencinin derse katılımını yeteri kadar sağlamadığını düşünmektedirler.
4. Öğrencilerin çoğunluğu, eğiticilerin ders anlatımında kullandığı dili anlaşılır bulmaktadır.
5. Öğrencilerin çoğunluğu, eğiticilerin dersleri sürekli canlı ve ilginç tutmadıklarını düşünmektedirler.
6. Öğrencilerin büyük çoğunluğu, eğiticilerin derse hazırlıklı geldiklerini belirtmişlerdir.
7. Öğrencilerin yarısı, eğiticilerin ders anlatımını güncelleştirdiğini düşünmektedirler.

8. Öğrencilerin yarısından fazlası, eğiticilerin bilimsel ölçme ve değerlendirme metotlarına bağlı kaldıklarını belirtmişlerdir.
9. Öğrencilerin yarısı, eğiticilerin her konuda kendilerine örnek olduklarını ifade etmişlerdir.
10. Öğrenciler, eğiticiler ile olumlu iletişim kurup bunu sürdüremediklerini belirtmişlerdir.
11. Öğrencilerin yarısı, eğiticilerin yeniliklere açık olduklarını ifade etmişlerdir.
12. Öğrencilerin çoğunluğu, ders dışındaki zamanlarda eğiticilere kolay ulaşılabildiklerini düşünmektedirler.
13. Öğrencilerin büyük çoğunluğu, ders programlarının çok yoğun olduğunu belirtmişlerdir.
14. Öğrencilerin yarısı, ders içeriklerinin güncel olduğunu düşünmektedir.
15. Öğrencilerin yarısı, ders içeriklerinin kendilerine yeterli bilgi ve beceriyi kazandırdıklarını ifade etmişlerdir.
16. Öğrencilerin yaklaşık yarısı, aldıkları derslerin meslek içeriği ile uyumlu olmadığını belirtmişlerdir.
17. Öğrencilerin yarısından fazlası, ders içeriklerinin öğrenene uygun biçimde düzenlenmediğini düşünmektedir.
18. Öğrencilerin yarısı, verilen ödevleri zaman alıcı ve gereksiz olduğunu ifade etmişlerdir.
19. Öğrencilerin yarısından fazlası, araştırmaya yönelik çalışmalarda kaynaklara kolay ulaşamadıklarını belirtmişlerdir.
20. Öğrencilerin yarısından fazlası, derslerde görsel ve işitsel eğitim araçlarının kullanılmadığını düşünmektedirler.
21. Öğrencilerin çoğunluğu, sınıfların kalabalık olması nedeniyle dersleri takip etmekte güçlük çektiklerini belirtmişlerdir.
22. Öğrencilerin büyük çoğunluğu, fakültelerinde yabancı dil eğitiminin yeterli olmadığını düşünmektedirler.
23. Öğrencilerin büyük çoğunluğu, ders programlarının mesleki gelişmelere paralel olarak yenilenmediğini belirtmişlerdir.

Diğer eğitim kurumlarında da olduğu gibi, bazı önemli sorunlar ve olumsuzluklar eczacılık öğretiminde de yaşanmaktadır. Bu sorun ve olumsuzlukları aşmak için eğitimde toplam kalite yönetimini uygulayan, ya da uygulamak için çaba sarf eden üniversiteler mevcuttur (6-7). Yapılan çalışmalar uygulamaların olumlu sonuçlar verdiğini göstermektedir. Eczacılık Fakültelerinde eğitimin daha kaliteli olması için öneriler şu şekilde sıralanabilir.

1. Derslerin daha iyi takip edilmesi için sınıflardaki öğrenci yoğunluğunu, ya sınıfı birkaç gruba ayırarak ya da Eczacılık Fakültelerine daha az öğrenci alınarak azaltmak faydalı olacaktır.
2. Yeterli kaynak göstererek ödev ve araştırma konuları verilerek öğrenci araştırmaya teşvik edilebilir. Böylelikle derslere daha fazla katılım ve ilgi olabilir.
3. Öğrencilerin verilen araştırma konularını kaynaklardan iyi izleyebilmesi için yabancı dil eğitimine ağırlık verilebilir.
4. Eğiticilerin modern eğitim tekniklerini uygulaması yararlı olabilir.
5. Meslekle ilgili güncel konuların izlenmesi ve bunlara derslerde yer verilmesi gerekmektedir. Bu konudaki bilimsel toplantılara eğiticilerin mümkün olduğunca fazla sayıda katılması sağlanabilir.
6. Eğiticilerin öğrencilerle iyi iletişim kurması onların dersi sevmesini, derse katılımını ve devamını sağlayabilir.
7. Hizmet işletmelerinin sundukları hizmetin tüketiciler tarafından nasıl değerlendirildiğini bilmeleri oldukça önemlidir. Bu anlayış içinde periyotlar itibari ile (güz-bahar) ve genel olarak (mezunlardan, lisans ve lisans üstü) kalite değerlendirmelerini almak (geri besleme) hizmet işletmeleri açısından stratejik bir önem taşımaktadır. Bunu sağlamak için Eczacılık Fakültelerinde oluşturulacak değerlendirme birimlerinin aracılığı ile performans ölçme yöntemlerini kullanarak uygulanan eğitimi değerlendirmesi de yararlı olabilir.

KAYNAKLAR

1. **Aksu, M.,B.,** Toplam Kalite Yönetimi, Eğitim Yönetimi Dergisi, 2:(1998).
2. **Sarvan, F., Cömert, T.,Ş., Karataş, K.,** Yüksek Öğretimde Toplam Kalite Yönetimi Felsefesinin Uygulanabilirliğini İrdeleyen Teorik Bir Yaklaşım, Yüksek Öğretimde Sürekli Kalite İyileştirme, Haberal Eğitim Vakfı, Ankara, (1997).
3. **Özevren, M.,** Toplam Kalite Yönetimi, Temel Kavramlar ve Uygulamalar, 2. Baskı, Alfa Basım, Yayım Dağıtım, İstanbul, (2000)
4. **Oğuzkan, T.,** Educational Systems, ikinci baskı, Boğaziçi Üniversitesi, (1981).
5. **Balcı,A.,** Etkili Okul,Ankara, (1993)
6. **Özgülven,E.,** Yüksek Öğretimde Niteliği Geliştirme, Yüksek Öğretimde Sürekli Kalite İyileştirme, Haberal Eğitim Vakfı, Ankara, (1997).

7. **Demirel, Ö.**, Eğitimde Nitelik Geliştirmede İşbirliğine Dayalı Öğrenme ile Tam Öğrenme Modelleri, Öğretimde Nitelik Geliştirme Sempozyumu, Kültür Koleji yayınları, İstanbul, (1991).
8. **Cafoğlu,Z.**, Yüksek Öğretim ve Öğrenci Kalitesi, Yüksek Öğretimde Sürekli Kalite İyileştirme, Haberal Eğitim Vakfı, Ankara, (1997).
9. **Plus, M., J.**, Person Centered Leadership, An American Approach to Participatory Management, SAGE Publication, (1996).
10. Ankara Üniversitesi Eğitim ve Öğretim Kalitesini Geliştirme Programı Öğrenci Değerlendirme Anketi
11. **Tezbaşaran, A.,A.**, Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu, Türk Psikologlar Derneği, Ankara, (1996).

Başvuru Tarihi: 17.05.2002

Kabul Tarihi: 13.06.2002